

ELENA KREJČOVÁ – NADEZHDA STALYANOVA

KOUZLO A UMĚNÍ PŘEKLADU

CVIČEBNICE

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Masarykova univerzita

Filozofická fakulta

KOUZLO A UMĚNÍ PŘEKLADU

CVIČEBNICE

Elena Krejčová – Nadezhda Stalyanova

Brno 2019

ОБСАН / СЪДЪРЖАНИЕ

Předmluva	5
Упражнения към „Филмовият превод и подготовката на преводачи“	7
Упражнения към „Преводач на филми“	10
Упражнения към „Намиране на заклет писмен или устен превода“	12
Упражнения към „Нови изисквания към съдебните преводачи“	14
Упражнения към „Професия преводач“	16
Упражнения към „Езиците в институциите на Европейския съюз“	18
Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Невена Дишлиева-Кръстева“	20
Упражнения към „Изкуството на превода, интервю със Светлозара Лесева“	22
Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Радосвета Гетова“	24
Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Милена Попова“	26
Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Маргарита Дограмаджян“	28
Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Ани Орешкова“	30
Упражнения към „Дейвид Мосъп: Преводът е изкуство, опит и усет“ ...	32
Упражнения към: „Интервю с преводача Асен Милчев“	34
Упражнения към „Кръстан Дянков: Българският език е силен и богат“	36
Упражнения към „Думи на Огнян Стамболиев за Изкуството на превода“	38
Упражнения към „Ирена Кръстева: Преводът е изкуственост, а не изкуство“	40

Předmluva

Tato cvičebnice navazuje na příručku *Kouzlo a umění překladu* a je zamýšlena pro použití při paralelní práci s ní.

Jednotlivé kapitoly cvičebnice zrcadlí strukturu příručky *Kouzlo a umění překladu*, pro usnadnění práce uživatelům nese každá kapitola cvičebnice název *Cvičení k ...* („Упражнения към ...“) a v názvu se uvádí text, se kterým se pracuje a z něhož cvičení v cvičebnici vychází. Autorky doporučují souběžnou práci s oběma publikacemi, ale je samozřejmě možné používat cvičebnici i zvlášť, při dalších aktivitách v rámci výuky za aktivní účasti a pomoci vyučujícího, bez použití výchozího textu ke cvičením.

Struktura každé kapitoly je identická. Cvičení v každé kapitole jsou převážně lexikální – překlad do češtiny se zaměřením na ustálená slovní spojení nebo na specifické, často terminologizované lexikální jednotky, uvádění synonym k jednotlivým slovům nebo i slovním spojením, což má za cíl rozšíření a obohacení slovní zásoby budoucích překladatelů a tlumočnicků. Speciálně koncipovaná cvičení jsou pak určena k procvičování ovládnutí předložkových vazeb a jejich správného užití. Dovednosti psaní a strukturování vlastního textu se rozvíjejí prostřednictvím cvičení, kde se jednotlivá slova, kolokace a výrazy mají použít v kontextu. Jedenáct ze sedmnácti kapitol cvičebnice obsahuje i cvičení, ve kterých jsou uvedena stylově příznaková slova nebo celé fráze (slangové a hovorové výrazy, poetismy, archaismy, historismy a další), které se vyskytují v příslušných textech, na něž jsou cvičení navázaná. Po studentech se v takovém typu cvičení vyžaduje, aby uvedli odpovídající stylově neutrální synonymum, což rozvíjí jejich cit pro stylovou různorodost v cizím jazyce a učí je adekvátnímu výběru lexikálních jednotek pro různé podoby kontextu. Dovednostem mluvení a ústního vyjadřování v různých komunikativních situacích je v každé kapitole věnováno poslední cvičení, které má název *Otázky k diskusi* („Въпроси за дискусия“). V něm jsou k diskusi předložena témata týkající se překladatelské praxe, která jsou vhodná jednak k projednávání ve skupině nebo ve dvojicích ve spolupráci s vyučujícím a jednak jako inspirace pro témata k esejům.

Cvičebnice je určena studentům bulharistům, budoucím a současným překladatelům a tlumočnickům, kteří chtějí zdokonalit své jazykové znalosti a specifické dovednosti, které překladatelská profese vyžaduje, lektorům bulharštiny jako cizího jazyka, jimž může posloužit jako pomůcka pro jejich pedagogickou práci, a nepochybně i všem dalším zájemcům, kteří studují bulharský jazyk jako cizí.

Brno 2019
autorky

Упражнения към „Филмовият превод и подготовката на преводачи“

1. Преведете на чешки език:

нарушавам авторските права
извеждам на преден план
увеличаване на продажбите
заемам водеща позиция
субсидии
понастоящем
привидно
недобросъвестен
подвеждам
завръзка
развързка
бърборене
обединяващ елемент на нацията
и най-баналните изрази могат да се превърнат в непреодолими препятствия
произведението неминуемо ще претърпи загуби
зрителят придобива впечатление, че ...
без да претендираме за изчерпателност

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

развивам дейност
занемарявам
увеличава се броят на телевизионните канали
продукцията се оскъпява
давам си сметка
базирам се на факта, че ...
налагане на превъзходството на националния език
субтитрите дават уникален шанс да се слуша оригиналният език
фактори, които обуславят избора ни
грешки, които се дължат на недоглеждане

споделям своите наблюдения
христоматиен пример
склонен съм да смятам, че...
богата обща култура
долавям нюансите

3. Попълнете с подходящия предлог:

насочвам вниманието си ... новопоявилата се необходимост от специализи-
рани преводачи
лесен и евтин достъп ... интернет
остра необходимост ... преводачи
обръщам внимание ... историята на филмовия превод
не успявам да устоя ... конкуренцията
за разлика ... големите държави
за сметка ... другите езици и култури
водещи, познати ... масовата публика
преводачът работи ... екип
зрителят може да се наслади ... чуждия език
дразня се ... субтитри
слабо владеене ... пунктуацията
ще наблегнем ... някои типични грешки
вниквам ... етимологията на думите
в полза ...
това се дължи главно ...

4. Употребете в подходящ контекст:

превод на откъси от художествена литература
имам усещането, че актьорът говори на моя език
на другия полюс се намира твърдението, че ...
филмовият превод се подчинява на изискванията за театрален превод
дублиращият актьор дава назаем гласа си
това налага известни ограничения
допускам грешка

5. Въпроси за дискусия:

Какво Ви направи впечатление от историята на филмовия превод?

Какви са предимствата и недостатъците а филмите със субтитри?

Какви са най-важните аспекти в подготовката на бъдещите преводачи?

С какви трудности могат да се срещнат бъдещите преводачи по време на професионалната си подготовка?

Упражнения към „Преводач на филми“

1. Преведете на чешки език:

в никакъв случай
моите задачи и отговорности
обръщам внимание
технически изисквания
научно популярни филми и поредици
работата върви по-бавно
краен срок
търся основната идея
житейски опит
предизвикателство
запазвам смисъла на изказването
схващам бързо

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

излъчва се предимно собствена продукция
лесни пари
идеята се възприема непринудено
до голяма степен
налага се да се самообразовам в движение
печатни издания
това отнема доста време
професионална общност
в границите на разумното
печеля задоволително
търся основната идея

3. Попълнете с подходящия предлог:

затрупан съм ... работа

високо ниво ... владее не само на чуждия, но и на български език

допитвам се ... консултанти в различни области

ориентирам се ... съдържанието на филмите

изграден усет ... идиоматиката и нюансите в езика

филолог ... образование

замислям се ... труда на преводача

4. Употребете в подходящ контекст:

налагат се много справки

специализирана терминология

пълен работен ден

трябва да издържа входящи езикови тестове

обогалявам портфолиото си от езици

пускам филма за излъчване

политиката на фирмата е да има взаимозаменяемост на преводачите

кратък и точен изказ

5. Въпроси за дискусия:

Кои са задачите и изискванията към преводача, който прави субтитри към някой филм?

Към кого може да се обърне преводачът, ако се затруднява с превода на някаква дума/термин/реалия?

Упражнения към „Намиране на заклет писмен или устен превода“

1. Преведете на чешки език:

съдебно заседание
показания под клетва
юридически превод
увеличаване на мобилността и миграцията в рамките на Европейския съюз
официален превод на документи
международно частно право
държави-членки на Европейския съюз
заклет преводач
сфера на приложение на правото
плащане на такси
специализирана терминология
база данни
заподозряно лице (заподозрян)
обвинено лице (обвиняем)
директива
министерство на правосъдието

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

условия на труд
владее основните понятия и терминология
разнородни системи и практики
създавам механизъм за...
имам квалификация за съответната професия

3. Попълнете с подходящия предлог:

санкциониран ... органите на реда
професията се регламентира ... различни правила
свидетелство ... завършено образование
срещи ... клиенти
поемам разходите ... превод
независимо ... изхода на ситуацията
система ... подбор и назначаване на преводачи
право ... защита
имам нужда ... помощ

4. Употребете в подходящ контекст:

обичайно е да се изисква официален превод на документи
многоезична комуникация
съдебно дело
брачно свидетелство
съдебно решение
давам показания
митническа проверка
административен орган

5. Въпроси за дискусия:

С какво се занимава преводачът на юридически текстове?
С какво се характеризират юридическите текстове от гледна точка на превода?
Как е регулирана професията на съдебния/заклетия преводач в различни държави на Европейския съюз?
Какво изисква юридическият писмен превод?

Упражнения към „Нови изисквания към съдебните преводачи“

1. Преведете на чешки език:

наказателно производство
съдебно производство
наказателно-процесуален кодекс
привличане под съдебна отговорност
правна уредба
правителствена информационна служба

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

одобрявам промяна в закона
налагане на мярка за неотклонение
притежавам съответната квалификация
владее български език
обезпечавам
назначавам

3. Попълнете с подходящия предлог:

изискване ... назначаване на преводач
назначавам ... преводач
изисквания ... съдебните преводачи
това е необходимо ... оглед ... отговорностите на преводача
обезпечаване ... качеството на превода
при условие, ...
списък ... документи, които обвиняемият има право да получи

4. Употребете в подходящ контекст:

законопроектът предвижда
разпитван като свидетел
право на устен и писмен превод

5. Въпроси за дискусия:

Какви са задълженията на съдебния преводач?

Какви са изискванията към образованието и компетенциите на съдебния преводач?

Каква е ролята на съдебния преводач в наказателното производство?

Упражнения към „Професия преводач“

1. Преведете на чешки език:

оскъден
доходоносен
недобросъвестен
нормативна уредба
преводаческа агенция
преводачески услуги
следдипломна квалификация
правя нотариална заверка
попълвам въпросник
сключвам договор
спазвам крайния срок
компютърно подпомаган превод
възлагам проект

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

лице, придобило образование или квалификация
една и съща процедура
преводът изисква задълбочени познания по езика
изчерпателен отговор
надеждност на преводача
необходимо Ви е съответното оборудване
форматиране на текстове
шансовете за успех не са големи
гарантирам достатъчна заетост

3. Попълнете с подходящия предлог:

информацията се свежда ...следното
далеч съм ... мисълта, че
преводач ... свободна практика

нося отговорност ... преводите си
преводаческите услуги се регламентират и контролират .... Министерството
на външните работи
кандидатствам ... изпит ... езика
диплома ... средно образование
същност ... професията
трябва да съм ... разположение
материали, предоставени ... клиента
това важи ... пълна сила
това влияе добре ... отношенията ни

4. Употребете в подходящ контекст:

можете да разполагате с времето си
в настроение съм
давам най-доброто от себе си
попадам в полезрението на говорещия
терминологично единство
посещаване на специализиран курс
отпада изискването за владеење на чужд език

5. Въпроси за дискусия:

Каква е ролята на техническото оборудване за ежедневната преводаческа
работа?

Защо професията на преводача може да бъде наречена „интересна, но труд-
на“?

Упражнения към „Езиците в институциите на Европейския съюз“

1. Преведете на чешки език:

проследявам на собствения си език целия законодателен процес
европейските институции днес използват 24 официални и работни езика
писмените преводачи на ЕС осигуряват наличие на документите на всички
официални езици
приеманите от европейските институции закони се прилагат пряко за всеки
гражданин на ЕС
поверителна информация
заседателна зала
звукоизолирана кабина
оборудване
ефикасно средство за общуване
временно нает персонал

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

обезпечавам
винаги е за предпочитане да ...
доверието се гради бавно
преводачите способстват за общуването
непостижим
същевременно
неразделна част
процъфтяваща индустрия
двуетичие
щатен преводач

3. Попълнете с подходящия предлог:

това важи в пълна сила
съществуват пречки ... разбирането на чуждата гледна точка
трябва да се разчита ... хора, които владеят чужди езици
гражданите имат право да знаят какво се прави ... тяхно име
обусловен ... различната култура
преводач ... свободна практика
владееенето на език е считано ... предимство

4. Употребете в подходящ контекст:

винаги е за предпочитане да се оказва съдействие
склонен съм да преговарям
представявам пречка
предоставя компетентно и професионално съдействие
улеснявам осъществяването на диалог
изграждане на общо бъдеще
изисквани умения
широко разпространено е схващането, че...
професионална реализация
умения в областта на управлението на проекти

5. Въпроси за дискусия:

Какво ви заинтригува от историята на превода в европейските институции?
Как си представяте своята професионална реализация като преводач в
структурите на Европейския съюз?

Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Невена Дишлиева-Кръстева”

1. Преведете на чешки език:

пълна изолация и усамотение
търся еквиваленти
целеви език
от всякакво естество
задълбочена подготовка в редица сфери
предпочитам да съм в сянка

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

обсебен съм от книгата
отзивчив
плодотворно
съмишленик
сервилност
текст, изтъкан от идиоми

3. Попълнете с подходящия предлог:

няколко думи ... влиянието .... автора ... работата ... превода
общуването ... издателя влияе ... всички нива – ... избора .... книга, ... реше-
нията, които се взимат ... процеса ... работа, ... окончателния вид на книгата.
избягвам да работя ... издатели, ... които книгата е стока.
не страдам ... амбиции да се наредя ... авторите си

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

поредицата набъбна до десет тома
въпроси, които звучат безумно
автори чешити
гледам под лупа
тежка за смилане тематика
сюжетната линия лъкатуши

5. Употребете в подходящ контекст:

придържам се стриктно към
за собствена консумация
оценявам какво предимство е

6. Въпроси за дискусия:

Добрият превод сияе, без да блести.
Редакторът е съмишленик и съюзник на преводача.

Упражнения към „Изкуството на превода, интервю със Светлозара Лесева“

1. Преведете на чешки език:

нещо представлява трудност
натрапвам внушение
правдиво отношение
разплитам докрай смисъла
повествованието се води от
сислови пластове на романа
израствам в личностно отношение

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

предоставям пълна свобода на работа
изкушение
гласът на преводача
далеч съм от мисълта да
посвещавам много внимание на
искрено се надявам

3. Попълнете с подходящия предлог:

досегът ... тези екзотични ... мен езици е удоволствие
предаване ... спецификата ... една творба ... изразните средства ... майчиния
език
първият ми превод е ... областта ... популярната психология
стремя се да изпитам емпатия ... него, да вникна ... мотивите му.
имам доверие ... компетентността ... редакторите и коректорите.

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

лакътност на мисълта
нагърбвам се със задача
разплитам мисълта докрай

5. Употребете в подходящ контекст:

предаване на спецификата на творбата
постройка на мисълта
осланям се изцяло на
отдавам дължимото

6. Въпроси за дискусия:

Преводачът не трябва да слага думи в устата на автора.
Какво прави един художествен превод добър?

Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Радосвета Гетова“

1. Преведете на чешки език:

щатен преводач
извършвам справки
особености на авторския стил
набор от различни умения
участвам в творческия процес
техническа работа

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

имам прекрасни спомени
плодотворен контакт
остава верен на оригинала
начинание
преводачът пресъздава творба

3. Попълнете с подходящия предлог:

Решения, които трябва да вземат... подбора ... изразните средства
... тази област се съветвах ... адвокат и искрено съм благодарна ... помощта
му
започнах работа ... редакцията ... вестник „Софийски новини“
занимавам се ... превод общо ... около 40 години.
... един преводач е важно да работи ... текста ... любов.

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

читателят не бива да се препъва в текста
отгатвам прозиралия чужд език

5. Употребите в подходящ контекст:

непредсказуем

постигане на равновесие

донесе ми голямо удовлетворение

6. Въпроси за дискусия:

Преводното произведение трябва да се чете леко.

Художественият превод никога не може да достигне абсолютен еквивалент с оригинала.

Техническата работа на преводача в наши дни е много улеснена.

Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Милена Попова

1. Преведете на чешки език:

предварително четене и подготовка
богатството на родния език
цитати, позовавания и препратки
верен на оригинала
изкуствознание

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

извиквам асоциации
маркетингови съображения
приемлив за всички вариант
подтиквам
обезсърчавам
в моята практика

3. Попълнете с подходящия предлог:

превеждах статии ... теория ... литературата
... помощ ... състуденти и приятели
трудности ... работа ... текста има ... всеки автор и ... всяка книга
редактори, ... които съм се учила както .... превод, така и .... редакция
обикновено издателите не участват ... работата ... превода
вносям нещо ... себе си ... превода

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

трябва да сте на една вълна
звънки думи

5. Употребете в подходящ контекст:

носител на награда
буди въображението
преводът излиза в

6. Въпроси за дискусия:

Гласът на преводача не бива да заглушава гласа на автора.
Може ли преводачът да превиши правата си?

Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Маргарита Дограмаджян“

1. Преведете на чешки език:

буквален превод
конкретен пример
игра на думи
да звучи естествено и на родния език
преплитат се мит и реалност
автобиографичен елемент
заглавие

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

намирам точно съответствие
предавам духа на книгата
за жалост
съвестно
изображение

3. Попълнете с подходящия предлог:

трудността се увеличава и ... необходимостта заглавието да привлича вниманието ... читателя.
... него успях да постигна изискванията, ... които споменах по-горе.
... ума ми веднага изниква името ... Жени Божилова.
мерилото ... таланта ... преводача е умението му да влезе ... кожата ... автора.

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

препъни-камък

напрягам мозъка си

влизам под кожата на автора

мерило за

пробвам се в някоя професия

5. Употребете в подходящ контекст:

привличам вниманието на

основна трудност

боря се години наред

6. Въпроси за дискусия:

Най-голямото предизвикателство при превода е да се предаде духа на автора

Преводачите, актьорите и музикантите не са съавтори на авторите

Упражнения към „Изкуството на превода, интервю с Ани Орешкова“

1. Преведете на чешки език:

имам дълъг опит
учи на търпение и самообладание
издържам се от преводи
в известен смисъл
прочит и реконструкция на определен художествен свят
антични текстове
поток от думи
излизам от унеса
нехаен
самоуверен
надскачам собствените си вътрешни ограничения
бележки под линия

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

концентрация
унизително
сблъсквам се с безсилие
лаконизъм
отегчавам се от
обезсърчаващо

3. Попълнете с подходящия предлог:

надарен ... тънък нюх ... езика
благодарна съм ... издателите ... досегашните ми преводи, защото са заста-
вали ... избора ми.
способността ... преводача да заживее ... текста и да намери ключ ... най-дъл-
боките му подмоли.

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

чирак

занаят

разводнявам

разминавам се с текста

нещо ме жегва

затрудненията дебнат от много посоки

да чукам на дърво

5. Въпроси за дискусия:

Работа с редактор – благословия или проклятие.

Професията на преводача – комбинация от дързост и смирение.

Упражнения към „Дейвид Мосъп: Преводът е изкуство, опит и усет“

1. Преведете на чешки език:

отваря се възможност
разбираем и достъпен превод
посредник на идеи
племена и вождове
четене за собствено удоволствие
принос в европейската цивилизация
поддържам езика си свеж

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

фин човек
на свободна практика
правя проучвания
настолен компютър
несъвместими неща

3. Попълнете с подходящия предлог:

благодарение ... опита си
посредник ... идеи
гласувам доверие ...
владее езика ... степен да мога да превеждам

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

научих страшно много
той е уникално добър в това, което прави
давам най-доброто от себе си
първата ми реакция е да се хвана за главата

5. Употребете в подходящ контекст:

влада в най-фини и дълбоки подробности

нехудожествен превод

Прецизност и терминологичен стандарт

увлекателен текст

липса на доверие

6. Въпроси за дискусия:

Може ли преводачът да „подобри“ оригинала чрез своя превод?

Съществува ли перфектен превод?

Упражнения към: „Интервю с преводача Асен Милчев“

1. Преведете на чешки език:

книгоиздател
деятел в културната сфера в България
семейството ни беше смятано за политически неблагонадеждно
дърворезба
народни художествени занаяти
призвание
подценявам
четиво

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

събрани творби
утвърден писател
неблагодарна работа
изборът ми се спира върху
посредствено заглавие

3. Попълнете с подходящия предлог:

работя ... хонорар
... стечение ... обстоятелствата
формиране ... представа ... чуждестранната литература

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

скалъпени обвинения
оставя след себе си прекрасни преводи
патриарх на словашката литература
откъде се пръква това море от преводни книги
поприще

5. Употребете в подходящ контекст:

поемам обещание
амбициозна задача
критерии за подбор
плодотворна работа

6. Въпроси за дискусия:

Трябва ли добрият преводач да превежда само качествена литература?

Упражнения към „Кръстан Дянков: Българският език е силен и богат“

1. Преведете на чешки език:

големите образци на американската литература
виртуозно
доставя ми радост
откъсване от професията
налучквам
следвам някакви образци

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

любителски
безкористно и всеотдайно
вездесьщ

3. Попълнете с подходящия предлог:

това произтича ... казаното дотук
Отдаденост ... литературата
работа ... превод

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

владее даден език виртуозно
именит колега
широко скроен човек
зарът беше хвърлен
да намериш себе си
спестявам си труд и усилия
прищявка

5. Употребете в подходящ контекст:

пробвам се в издателската професия
предавам опита си

6. Въпроси за дискусия:

Какво дава и какво отнема преводът от преводача?

Може ли преводачът да работи еднакво добре във всякакви жанрове?

Упражнения към „Думи на Огнян Стамболиев за Изкуството на превода“

1. Преведете на чешки език:

бедни духом
поласкан
непреодолимо желание
пробужда дълбок трепет

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

похвално слово
пристрастие
сърцевина
тънко чувство към езика

3. Попълнете с подходящия предлог:

антология ... надслов
залягам ... този прекрасен език
посвещам се ....
състои се ... много пластове
... порядъка ... тези мисли
превеждам стихове, които допаднат ... моята природа
не мога да посегна ... такъв превод

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

заварениче

съдбовен

5. Употребете в подходящ контекст:

смъртен двубой

търпя поражение

съмишленик

6. Въпроси за дискусия:

Най-голямата похвала за преводача е работата му да не се забелязва.

Възможно ли е оригиналният текст да бъде „подобрен“ при превода?

Упражнения към „Ирена Кръстева: Преводът е изкусност, а не изкуство“

1. Преведете на чешки език:

изкусност
смыслов пренос
смирение
човешка дейност
злонамерен
обнадеждаващ
недооценяващ

2. Посочете синоним (дума или израз) на:

езикова компетентност
съперничество
по призвание
емблематични текстове
доходоносна професия
преводач от кариерата

3. Попълнете с подходящия предлог:

предаване ... смисъла ... оригинала
определящ ... адекватното възприемане
подвластен ... времето
другият поглед винаги е ... полза
... определени обстоятелства
... определен етап ... своето професионално развитие
равновесие ... теорията и практиката

4. Посочете стилистично неутрален синоним на:

хъс

вещина

оставям някого безмълвен

5. Употребете в подходящ контекст:

цензор

адекватност на превода

преводаческо майсторство

разделям условно

нарцисизъм

6. Въпроси за дискусия:

Преводът като „езиково гостоприемство“ на текстове на чужд език.

Ролята на редактора в процеса на превод

Kouzlo a umění překladu. Cvičebnice

doc. Mgr. Elena Krejčová, Ph.D., doc. Nadezhda Stalyanova, PhD.

Návrh obálky: Pavel Pilch

Vydala Masarykova univerzita, Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno
1., elektronické vydání, 2019

ISBN 978-80-210-9400-0

MUNI
PRESS